

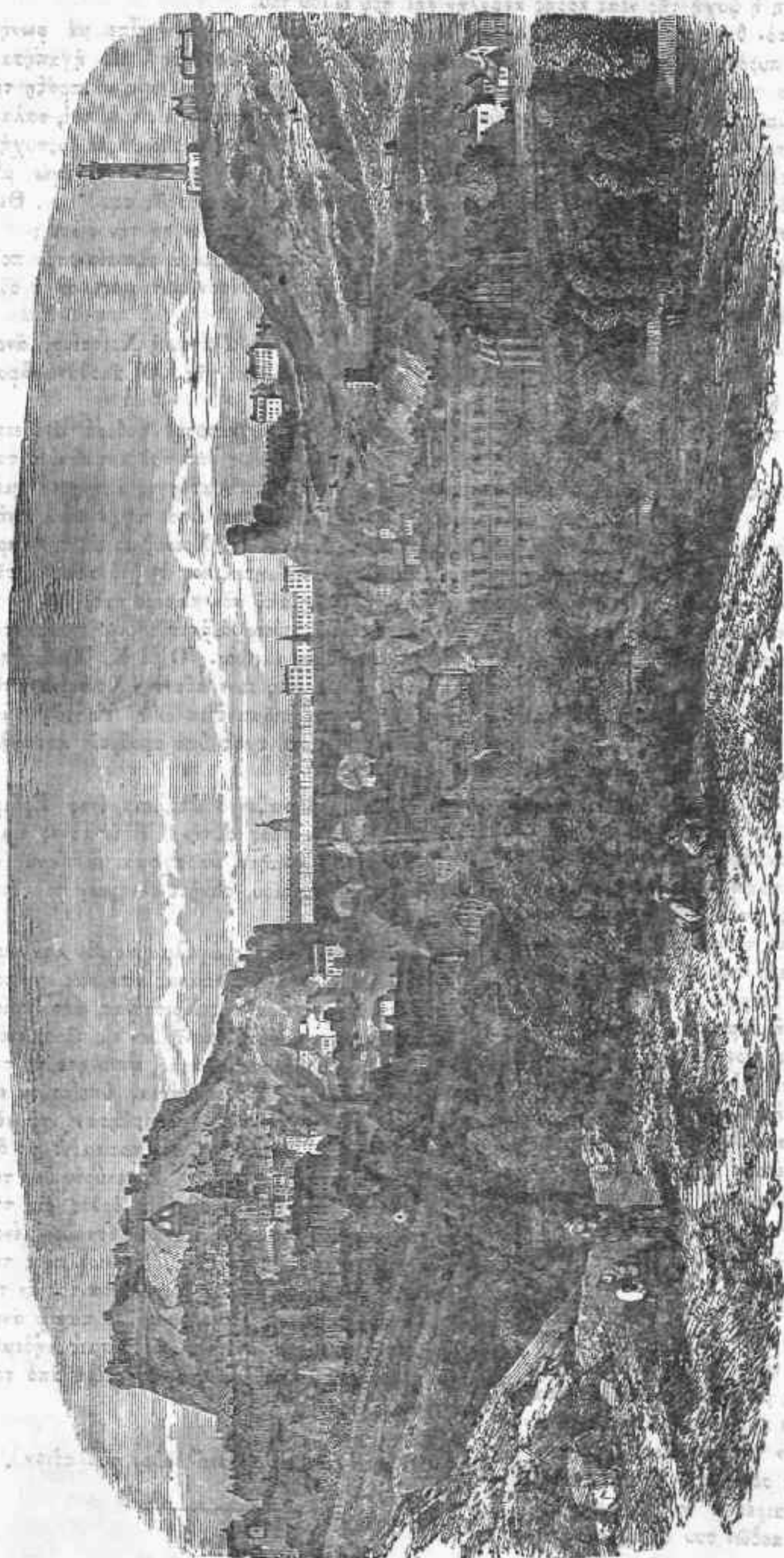
Η ΕΝ ΕΔΙΜΒΟΥΡΓΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ.

Όταν λοιπὸν τὸ παρελθὸν ἔτος ἐφθασα διὰ τοῦ τι-

θηροδρόμου εἰς τὴν πρώτευουσάν τῆς Σκωτίας, ἦτον
νύξ βαθεῖα, καὶ ἐκτὸς μελανῶν ὄγκων πυργουμένων
ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου, οὐδὲν ἐδυνάμην νὰ διακρίνω

τῆς διαθέσεως καὶ τοῦ
χαρακτῆρος τῆς πό-
λεως· ἀπερίσπαστος δ'
ἐκ τῆς θέας αὐτῆς, ἡ-
μην παραδεδωμένος εἰς
τὰς σκέψεις μου ἐνῶ
τὴν διηρχόμην, καὶ διε-
λογιζόμην ὅτι μόλις
πρὸ τριῶν ἐβδομάδων
τὴν Ἑλλάδα ἐγκαταλεί-
ψας, ἰδοὺ εὐρισκόμην ἤ-
δη εἰς τὴν ἄλλην τῆς
Εὐρώπης ἐσχατιάν, ἧς
οὐδὲ τὴν ὑπάρξιν ὑπό-
πτειον καὶ οἱ Ἕλληνες
ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς δό-
ξης των, καὶ ἐκ τῆς
πατρίδος τῆς ὀμίχλης
καὶ τῶν ἀνέμων, ἡ φαν-
τασία μ' ἐρερεν ὁπίσω
εἰς τὴν γῆν τοῦ ἡλίου.
Αὕτη ἡ τροσὴ τῶν δια-
λογισμῶν μου ἦν αἰτία,
φαινεται, ὅτι δι' ὅλης
τῆς νυκτὸς ἐβλεπον τὰς
Ἀθήνας καθ' ὕπνον. Τὴν
δ' αὖγην, ἅμα τοῦ λυ-
καυγιοῦς ὑποφώσκοντος,
ἐξύπνησα, καὶ ἐσπύσα
νὰ ἰδῶ τὴν πόλιν, ἧτις
φημίζεται ἡ ὠραιότερα
τῆς ἀρκτου. Ἀλλ' ὅ-
ποία ὑπῆξεν ἡ ἐκπλη-
ξίς μου, ὅταν εἶδα ἐξα-
καλουθοῦν ἐμπρὸς μου
τὸ νυκτερινὸν φάντασμα, ὅ-
ταν εἶδα τὰς Ἀθήνας
πρὸ ὀρθαῖνών μου! Ἐ-
κεῖ ἦτον καὶ ἡ Ἀκρό-
πολις, καὶ ἡ κατὰ πό-
λιν, καὶ παρ' αὐτὴν ὁ
ψοῦτο ὁ Λυκαβητός, καὶ
ὑπ' αὐτὴν ἐξετείνετο τὸ
δενδρόφυτον πεδίου, καὶ
εἰς ἀτόπτασιν μετ' αὐτὸ
ἐσπλυνε ἡ γλαυκὴ θα-
λάσσα! Ἡ ὁμοιότης ἦ-
τον τοσαύτη, ὥστε ἤρ-
χισα νὰ διανοήσω ἂν ὁ-
νειρεύομαι ἢ ἂν ἐγγι-
γοῦμαι ἂν ἄλτρωι· ὡδρι-
πόρησα μακρὰν τῶν Ἀ-
θηνῶν, ἢ ἂν αἱ Ἀθ-
ναὶ δὲν συνωδοπόρη· καὶ
μετ' ἐμεῦ.

Τὸ Ἑδιμβούργον.

Ἄλλὰ καθ' ὅσον ἀνέδωκε τῆς βορείου θαλάσσης ὁ ἥλιος, κατὰ τοσοῦτον ἤλαττοῦτο μὲν ἡ ὁμοιότης, ἤβηον δὲ αἱ διαφοραί. Ἡ ἀκρόπολις δὲν ἐπεχρίετο καθὼς ἡ ἡμετέρα εἰς τὰς πρώτας αὐτοῦ ἀκτῖνας ὡς βῶλος ἀπέφθου χρυσοῦ, ἀλλ' ἐφαίνετο ἐξ ἐναντίας μέλαινα ὄλη, ὡς λιθάνθρακος ὄγκος τεράστιος, καὶ διετήρησεν, ἔλαγες, ἀνεξίτηλον ἐφ' ἑαυτῆς τὸ σκότος δι' οὗ ἡ νύξ εἶχε χρίσει τοὺς βράχους τῆς. Κατὰ τὴν κορυφὴν δ' ἐστέφετο οὐχί ὑπὸ παιδρῶν ναῶν καὶ εὐρύθιμων κίωνων, ἀλλ' ὑπὸ φρουρίου συννεύοντος καὶ ἀπειλητικοῦ, πολεμικὴν δ' ἐπίδεικνύοντος τῶν χαλκῶν πυροδόλων τοῦ τὴν παράταξιν.

Περιστοιχίζεται δὲ ὁ λόφος ὑπὸ βαθείας κοιλάδος, ἥτις ὑπὸ τοὺς ἀμέσους αὐτοῦ πρόποδας ἐφυτεύθη εἰς τερπνοὺς παραδείσους, καὶ κρεμαστοὺς κήπους, περαιτέρω δὲ περιλαμβάνει τὸν ἀνεξίτητον λαβύρινθον τῶν πολυπόρων καὶ πεπαλαιωμένων οἰκῶν τῆς ἀρχαίας πόλεως, κατερχομένης εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῆς μεσημβρινῆς ὑπωρείας. Τὰ δὲ χεῖλη τῆς κοιλάδος ζευγνύουσι γέφυραι μεγαλοπρεπεῖς, καὶ ὁ ἐπ' αὐτῶν διερχόμενος, βλέπων βαθέως ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔλιν ἐκείνην τὴν ζωγραφικὴν ἀταξίαν συστημάτων οἰκῶν καὶ ὁδῶν ἐλικοειδῶν, φαντάζεται ὅτι βαδίζει ὁδὸν ἐναέριον.

Ἡ δὲ νέα πόλις ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ τῆς κοιλάδος χεῖλους, ἐκτείνεται κατ' ἀρχὰς ἐπίπεδος, καὶ μετὰ ταῦτα ἀμφιθεατροειδῶς κατιοῦσα μέχρι τῆς πεδιάδος, ἐνοῦται διὰ τῶν τερπνῶν προαστείων τῆς μετὰ τῆς παραλιμενίου πόλεως Λεῖθ, ἀπαχούσης ἀπ' αὐτῆς σχεδὸν ὅσον ὁ Πειραιεὺς ἀπέχει τῶν Ἀθηνῶν. Τοῦ μέρους τούτου τῆς πόλεως αἱ ὁδοὶ εἰσὶν εὐθύτομοι, εὐρεῖαι, ὀρθογωνίως διασταυρούμεναι, διὰ μεγαλοπρεπῶν οἰκῶν καὶ ὠραίων δημοσίων κήπων κοσμούμεναι. Μία δ' αὐτῶν, ἡ εὐρυτάτη καὶ μακροτάτη, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον χωροῦσα, ἔχει κατὰ τὸ μέσον αὐτῆς κολοσσιαῖα ἀγάλματα βασιλέων τῆς Σκωτίας ἢ ἄλλων ἐνδόξων ἀνδρῶν, εἰς ὧν ἕκαστον ἀπολήγει ἐκάστη τῶν πρὸς αὐτὴν ἐγκαρσίως διευθυνομένων ὁδῶν. Εἰς τόπον δὲ τὸν περιφανέστατον ἐγείρεται μνημεῖον ὧν τῶν λοιπῶν ὑπερέχον, πυραμῖς ὑψηλὴ, πανταγόθεν ἀναπεπταμένη, ἐκ μυρίων δὲ συγχειμένη πυραμιδίων, καὶ κατάκοσμος κατὰ τὸν γοθικὸν ρυθμὸν, περιέχουσα εὐθρονον καὶ κολοσσιαῖον τὸν ἀνδρᾶντα τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἰσως συνετέλεσεν εἰς τὸ νό κλώσῃ χρυσᾶς ὥρας εἰς τὴν ζωὴν τῶν συγχρόνων του, τὸν ἀνδρᾶντα Βαλτερσκώτου, τοῦ μεγάλου μυθιστοριογράφου.

Εἰς τὸ πέρας δὲ τῆς ὁδοῦ ταύτης ὑφύεται λόφος, σχεδὸν ἐπέχων τὴν θέσιν τοῦ ἡμετέρου Ἀρείου Πάγου, ὅλος δὲ κατακεκαλυμμένος ὑπὸ λαμπρῶν μνημείων, μιμουμένων τῶν πλείστων τὰ ἀρίστα τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης, τὸ τοῦ Λεωκράτους, τὴν στοᾶν τῶν Καρυατίδων, τὸν Παρθενῶνα. Τοῦτο εἶναι τὸ Ἡρώον τῆς Σκωτίας. Ἐνταῦθα οἱ μεγάλοι αὐτῆς ἄνδρες, στρατηγοί, ναύαρχοι, ὑπουργοί, ποιηταί, συγγραφεῖς καὶ ῥήτορες, ὡς ἦσαν τὸ ἐγκαλλώπισμα καὶ ἡ δόξα τῆς πατρίδος τῶν ἐπὶ ζωῆς τῶν, θαξάξουσι καὶ κοσμοῦν αὐτὴν καὶ μετὰ θανάτον τῶν.

Βαθέως δὲ ὑπὸ τὸν λόφον τοῦτον, ἐν κοίλῃ χωρίῳ τῆς πεδιάδος, ἵστανται τὰ σεβάσματα καὶ ἀρχαῖα ἀνάκτορα τοῦ Ὀλυροῦδ, συνδεόμενα μετὰ πασῶν τῶν ἀναμνήσεων τῆς Σκωτικῆς ἐδκλείας, καὶ ἐφ' ὧν ἡ φήμη καὶ ἡ δύναμις, καὶ τὸ ἐγκλημὰ ἀφῆκαν ἐπίσης τὰ ἔχνη των· καὶ πέραν αὐτῶν ἀνατείνει εἰς ὕψος, ὅρος ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὸν Ἀγγεσμον, ὡς αὐτὸς κρημνῶδες καὶ εἰς ὁρὴν ἀπολήγον, καλούμενον δὲ Ἑδρα Ἀρθύρου, διότι, κατὰ τὴν παράδοσιν, Ἀρθύρος, ὁ πρῶτος τοῦ τόπου ταύτου ἐπίθας Σκανδιναυὸς κατακτητὴς, ἔστησε τὸν θρόνον τοῦ εἰς ταύτην τὴν κορυφὴν.

Ἡ ὠραιότατη δὲ αὕτη πόλις, ἥτις ἂν διὰ τὴν φυσικὴν τῆς σκηνογραφίαν ἀναπολῇ τὰς Ἀθήνας, διὰ τὸ μέγεθος ὅμως καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῆς δύναται πρὸς μόνας τοῦ Περικλέους τὰς Ἀθήνας νὰ συγκριθῇ, κεῖται ἐν μέσῳ ἀνθηρῶν καὶ πρασίνων λειμῶνων, ἐν μέσῳ δασῶν καὶ κήπων, οἵτινες περιβάλλονται μαλακῶς ἀπὸ τὴν γλαυκὴν τῆς θαλάσσης ἀγυκάλην, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς Ἑδρας Ἀρθύρου, φαίνονται ὡς σμάραγδοι εἰς σάπφυρον ἐντέχνως προσδεμένοι.

Ἄλλ' ἀπὸ τὴν θεωρίαν τῶν καλλωνῶν τῆς λαμπρᾶς ταύτης πόλεως, μὲ ἀπέσπασεν ἐπιστολὴ ἥτις μοι ἐπιδέσθη, καὶ δι' ἧς ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιστημονικῆς συνόδου μὲ προσεκαλεῖ νὰ παρευρεθῶ εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς. Ὁ δ' ἐπιδοὺς μοι αὐτὴν μὲ ὠδήγησεν ἀμέσως εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς πόλεως, ὅπερ εἶχε προσδιορισθῇ εἰς γραφεῖον τῆς συνόδου, καὶ εἰς λαμπρὸν ἐντευκτήριον τῶν ἐπιδημούντων ξένων. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο εἶναι ὁ Παρθενῶν, κατὰ τὸ ἥμισυ ὅμως μικρότερος, καὶ ἐστερημένος τῆς χρυσοῦς τοῦ ἐπιδερμίδος, προσέτι δ' ἐστερημένος καὶ τινῶν τῶν σοφῶν ἐκείνων ἀναλογιῶν, αἵτινες ἀναδείκνυουσι τὸν Ἑλληνικὸν ναὸν ἀριστοῦργημα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Καὶ ἐν γένει, μὴ ἐπιτρέποντες εἰς τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν νὰ μᾶς παρασύρῃ, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ Σκωτικὸν οἰκοδόμημα, ἂν καὶ χαριέστατον εἰς τὸ εἶδος του, ἂν καὶ ὑπὸ στοῶν ὠραίων περιβαλλόμενον, καὶ ὑπὸ γλυπτικῆς πλουσίως κοσμούμενον, εἶναι ὅμως ἀτελὲς μόνον μίμησις τοῦ Παρθενῶνος, διότι μίμησις αὐτοῦ ἐντελὲς εἶναι ἀδύνατος. Περιέχει δὲ τὸ μουσεῖον τοῦτο ἐκτὸς πλουσίας συλλογῆς προπλάσμάτων τῆς γλυπτικῆς, πινακοθήκην οὐχί μὲν πλουσίαν, ἀλλ' ἐκλεκτὴν, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας καὶ κρίσεως καταρτισθεῖσαν ὑφ' ἑνὸς τῶν ἐπιστήμων ἀνδρῶν τῆς πόλεως, τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου ὅστις καὶ τῶν ὠραίων αὐτῆς παραδείσεων τὴν διακόσμησιν διεύθυνε, ἐπιστήθιος δὲ φίλος τοῦ Βαλτερσκώτου διετέλεσε καὶ διέμεινε πολλὰ ἔτη μεταξὺ ἡμῶν ἐν Ἀθήναις. Ἡ μία τοῦ οἰκοδομήματος τούτου πλευρὰ ἦν προσδιορισμένη διὰ τῆς συνόδου τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας καὶ διὰ τὰς συνεντεύξεις τῶν ξένων. Ὅταν εἰσῆλθον εἰς αὐτὸ, ὁμολογῶ ὅτι σφοδρὰ συγκίνησις μὲ κατέλαβε· διότι τὸ σμῆνος τῶν ἀνθρώπων οἵτινες ἐπλήρουν τὴν αἴθουσαν, οἵτινες εἰς ἀδιάκοπον κίνησιν εἰσέρχοντο καὶ ἐξέρχοντο, διεσπαιροῦντο, ἀντισπάζοντο καὶ ἀντηπαρουσίαζοντο, οἱ ἄνδρες οὗτοι οἱ ἐνδεδυμένοι, οἱ περιπατοῦντες, οἱ ὁμιλοῦντες ὡς ἐγὼ καὶ ὡς πᾶς ἄλλος, αὐτοὶ οὐς πα-

ρηγκώνιζον εἰς πᾶν βῆμά μου, ἦσαν ἐκεῖνοι, ὧν τὰ ὀνόματα, εὐφημούμενα ὅπου ἡ διάνοια ἀξιοῦται λατρείας, εἰσὶ προωρισμένα νὰ ζήτωσι δι' ὅλων τῶν αἰώνων, δοξάζοντα τὰς πατρίδας των καὶ φωτίζοντα τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐδῶ δ' ἐρμηνεύσας τῶν Ἀλπειν τὰ μυστήρια θλίβει τὴν χεῖρα τοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν οὐρανὸν τοῦ πόλου ὡς βιβλίον ἠνεωγμένον. Ἐκεῖ δ' ἐθνῶν ἀποθανόντων καὶ γλωσσῶν ἐπιλελησμένων βαθὺς ἀνιχνευτῆς, προσφωνεῖ τὸν μεγαλοφυῶς καταβιβάζαντα οὐρανὸθεν τὸ φῶς, καὶ καθυποβαλόντα αὐτὸ, ὡς σῶμα ἅπτον καὶ διαιρετόν, εἰς ἀκριβολόγον ἀνάλυτιν, καὶ πᾶν ἔθνος, καὶ πᾶτα γλῶσσα, καὶ πᾶτα ἀκαδημία, καὶ ἀμφοτέρω τὰ ἡμισφαίρια ἔχουσιν ἐνταῦθα τοὺς ἀντιπροσώπους των.

Μετὰ τὰς ἀμοιβαίας παρουσιάσεις καὶ φιλορρονήσεις, ὁ πρόεδρος Σὶρ Δαυὶδ Βροῦστερ, ἀνὴρ ἐπιστημώτατος ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, πρὸ πάντων δὲ στηρίζων τὴν Εὐρωπαϊκὴν ρήμην του ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ὀπτικῇ ἐρευνῶν καὶ ἐφαρμογῶν του, μοι ἐνεχείρησε δελτίον εἰσάγον τὰ μέλη τῆς συνόδου οὐ μόνον εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ δημόσια κατὰστήματα, καὶ εἰς ἕνα τῶν ἰδιωτικῶν, εἰς ἃ σπανίως ἡ εἰσοδος ἐπιτρέπεται.

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ἐγένετο πανδημῶς ἡ ἐναρξὶς τῆς συνόδου, ἐντὸς τοῦ εὐρυτάτου μουσικοῦ ἀμφιθεάτρου, λαμπρῶς περωταγωγημένου δι' ἀερίου, καὶ παρουσία καμπληθοῦς συνελεύσεως τῶν ἀριστέων τῆς διανοίας ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἐνταῦθα ἠγόρευε πρῶτος ὁ πρῶτος πρόεδρος Ῥόβερτσων, μετὰ πολλῆς εὐγλωττίας, εὐρυίας καὶ χάριτος, παραδούς τὰ τῆς ἐνιαυσίου ὑπηρεσίας αὐτοῦ τὸν διεδέχθη δὲ ὁ Δαυὶδ Βροῦστερ, ὁ τὴν προεδρίαν παραλαμβάνων, καὶ εἰς λόγον τόσον σπουδαῖον, ὥστε τῷ ἐτυγχωρήθη ὅτι ἦτον μακρὸς, διέγραψε τὴν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πρόοδον τῆς ἐπιστήμης εἰς τὴν ἀριέρωτε πᾶσαν του τὴν ζωὴν, τῆς ἐπιστήμης τοῦ φωτός καὶ τῶν ἐφαρμογῶν αὐτοῦ.

Ἀπὸ δὲ τῆς ἐπαύριον ἤρξατο ἡ σύνοδος τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, εἰς ἃς προσδιωρίθη τὸ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ πόλει ἀπέραντον κατὰστημα τοῦ Πανεπιστημίου. Ὁκτὼ λαμπρὰ αὐτοῦ ἀμφιθέατρα ἐπεγράφησαν διὰ τῶν ὀκτὼ πρῶτων γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου, τὰ δ' αὐτὰ γράμματα ἔφερον ἐπὶ τῶν βραχιόνων οἱ πρὸ τῶν θυρῶν ἐκάστου σταθμεύοντες, τὰ εἰσιτήρια δεχόμενοι καὶ τὴν τάξιν διατηροῦντες κλητῆρες. Ἀντεστοίχει δ' ἕκαστον τῶν γραμμάτων, καὶ ἦν προσδιωρισμένον τὸ δι' αὐτοῦ διακρινόμενον ἀμφιθέατρον εἰς μίαν τῶν ἀκολουθῶν ἐπιστημῶν: 1. τὰς Μαθηματικοφυσικὰς. 2, τὴν Χημείαν. 3, τὴν Γεωλογίαν. 4, τὴν Φυσικὴν ἱστορίαν. 5, τὴν Στατιστικὴν. 6, τὴν Μηχανικὴν. 7, τὴν Ἐθνολογίαν. 8, τὴν Φυσιολογίαν.

Κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν πρὸ μεσημβρίας ἠνοίγοντο τῶν τμημάτων τούτων αἱ πύλαι, καὶ ἐν τῷ ἄμα αἱ ἑδραι τῶν ἀμφιθεάτρων ἐπληροῦντο ἀπὸ πληθὺς ἀπειρῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐγγχωρίων καὶ ξένων, οὓς συνῆγε φιλομαθὲς περιέργεια, καὶ εἰς ἐπήκουσον τῆς λαμπρᾶς δημηγύρεως ταύτης τινὲς τῶν ἀποτελούντων τὴν σύνοδον λογίωι, κατὰ πρόγραμμα

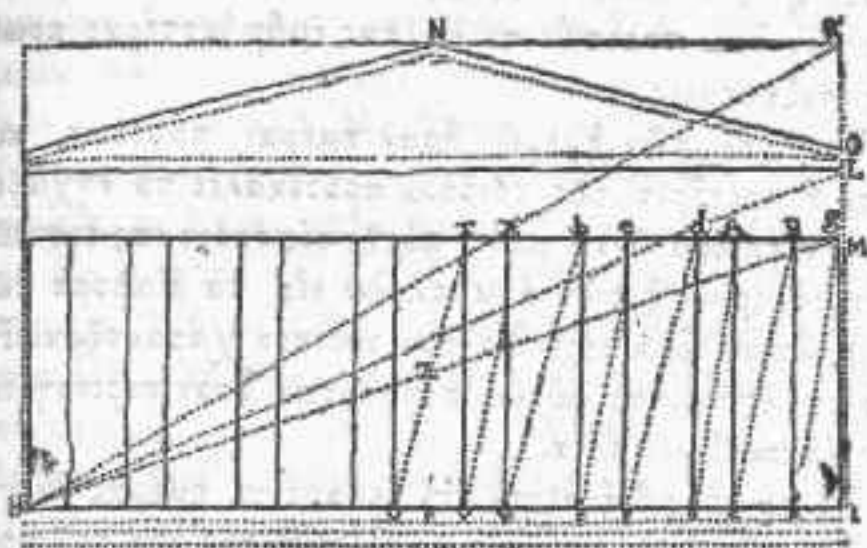
ἐκάστοτε ἐκδιδόμενον, ἀνεγίνωσκον πραγματείας συντελούσας εἰς τὴν πρόοδον ἐκάστης τῶν ἐπιστημῶν ἢ ἀνακεφαλαιοῦσας αὐτήν. Εἰς τὰς ἐκθέσεις δὲ ταύτας ἐπρότεινεν ἐνστάσεις ὁ βουλούμενος τῶν ἀκροατῶν, καὶ ἐγίνοντο συζητήσεις.

Καὶ προτεφέραμεν μὲν καὶ ἡμεῖς τὸν ἐλάχιστον ἡμῶν ἔρانون εἰς τὴν ἐκ συμβολῆς ἐστίασιν, παραχθέντες ὑπ' ἐθνικῆς φιλοτιμίας, καὶ ἐν οὗ δέον τι ἴσως προκρίναντες ν' ἀκουσθῇ ψιλλίζουσα μᾶλλον ἢ νὰ μείνησι γῶσα ἡ φωνὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν μεγάλην ἐπιστημονικὴν συναυλίαν· ἀλλὰ θέλοντες τῆς ἀξίας καὶ σπουδαιότητος τῶν ἐκθέσεων ὅσαι ἀνεγινώσκοντο καὶ ἐσυζητοῦντο, νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώτας δικαιότεραν ἰδέαν, προτιμῶμεν ὡς παράδειγμα οὐχὶ τὴν ἡμετέραν ν' ἀναφέρωμεν πραγματείαν, ἀλλὰ ν' ἀνακεφαλαιώσωμεν ἐνταῦθα τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀὐ, μέλους τῆς Ἀγγλικῆς ἀκαδημίας, πεμφθεῖσαν, ἀναγνωσθεῖσαν δὲ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κ. Γωδρίου. Ἡ περίεργος αὕτη ἐκθεσις ἀπέδλεπε τὰς γεωμετρικὰς ἀναλογίας τοῦ κάλλους.

Κατὰ τὴν ἀγγλινουστῆτην θεωρίαν τοῦ σοφοῦ τούτου, καθὼς σύμμετροί τινες ἤχων ἀναλογίαι, πανταχοῦ καὶ πάντοτε αἱ αὐταί, εἰσὶν αἱ τέρπουσαι τὴν ἀκοὴν ἐν τῇ μουσικῇ, ὁμοίως θεμελιώδεις τινὲς ἀναλογίαι γραμμῶν, καὶ μάλιστα γωνιῶν, ἀποτελοῦσι τὸ τέρας τὴν ὁρατὴν καὶ, τὸ περιεργότερον, κατὰ τὴν παρατήρησίν του, αἱ ἀναλογίαι εἶναι αἱ αὐταί ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιστάσεσιν. Ἐν τῇ μουσικῇ φέρ' εἰπεῖν, δύο χορδαί, ἀποτελοῦσαι ὡς ἡ τοῦ οὐτ καὶ ἡ τοῦ σὸλ εἰς τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα παλμοὺς ἢ μὲν δύο ἢ δὲ τρεῖς, ἢ ὅσους δῆποτε πολλαπλατίονας τούτων, ἦτοι τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχοντας πρὸς ἀλλήλους (20 καὶ 30, ἢ 40 καὶ 60 κτλ.), αἱ χορδαὶ αὗται ἠχοῦσιν ἑναρμονίως· ἐν ᾧ δύο χορδαί, ὡς ἡ τοῦ οὐτ καὶ ἡ τοῦ οὐτ ἐν ὀξείᾳ, ἀποτελοῦσαι ἢ μὲν 40 ἢ δὲ 41 παλμὸν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρόνου, δυσαρεστοῦσι τὴν ἀκοήν. Αἱ ἀρέσκουσαι αὐτῇ ἀναλογίαι εἰσὶν αἱ ἀπλούσταται, αἱ τοῦ 2 πρὸς 4 διὰ τὴν διαπασῶν καὶ δις διαπασῶν, αἱ τοῦ 3 πρὸς 6 διὰ τὴν διὰ πέντε, διὰ δώδεκα καὶ οὕτω καθεξῆς. Ὁμοίως λοιπὸν, κατὰ τὸν διῆχυρισμὸν τοῦ Κ. Ἀὐ, αἱ αὐταὶ ἀπλούσταται ἀναλογίαι τῶν γωνιῶν ἀποτελοῦσι τὸ καλὸν ἐν σχήματι, εἴτε εἰς τὴν τέχνην, εἴτε εἰς τὴν ἀψυχὸν εἴτε εἰς τὴν ἐμψυχὸν φύσιν ἀνήκει τὸ σχῆμα τοῦτο. Βίαι δὲ αἱ ἁρμονικαὶ αὗται γωνίαι, αἱ ἐπτὰ, ἐκπορᾶζόμεναι διὰ τῶν κλασμάτων 1|3, 1|4, 1|5, 1|6, 1|7, 1|8, 1|9. τῆς ὀρθῆς γωνίας· ὥστε πᾶν σῶμα, οὗ τὸ περίγραμμα εἶναι διατεθειμένον οὕτως, ὥστε αἱ γραμμαὶ αὐτοῦ ν' ἀποτελῶσι μετὰ τῶν διαγωνίων μίαν τῶν γωνιῶν τούτων, εἶναι ἀναγκαίως ὠρχίον διὰ τοὺς ἡμετέρους ὀφθαλμοὺς, πᾶν δὲ σῶμα, οὗ αἱ γωνίαι μακρύνονται τῶν ἀναλογιῶν τούτων, εἶναι ἄσχημον.

Οὕτως, ἐξετάζων τὸν Παρθενῶνα, τὸ ὠραιότατον καὶ σοφώτατον τῶν ἀνθρωπίνων δημιουργημάτων, εὐρίσκει ὅτι ὅλαι αἱ γραμμαὶ αὐτοῦ ἀποτελοῦσι τὰς ῥηθείας γωνίας, ὡς τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ παρόντος διαγράμματος, ὅπου εἰσὶν αἱ γωνίαι ΚΗΙ (1|3), ΛΗΙ (1|4), ΜΗΙ (1|5), ΖΥΡ (1|6), ΚΝΟ (1|7),

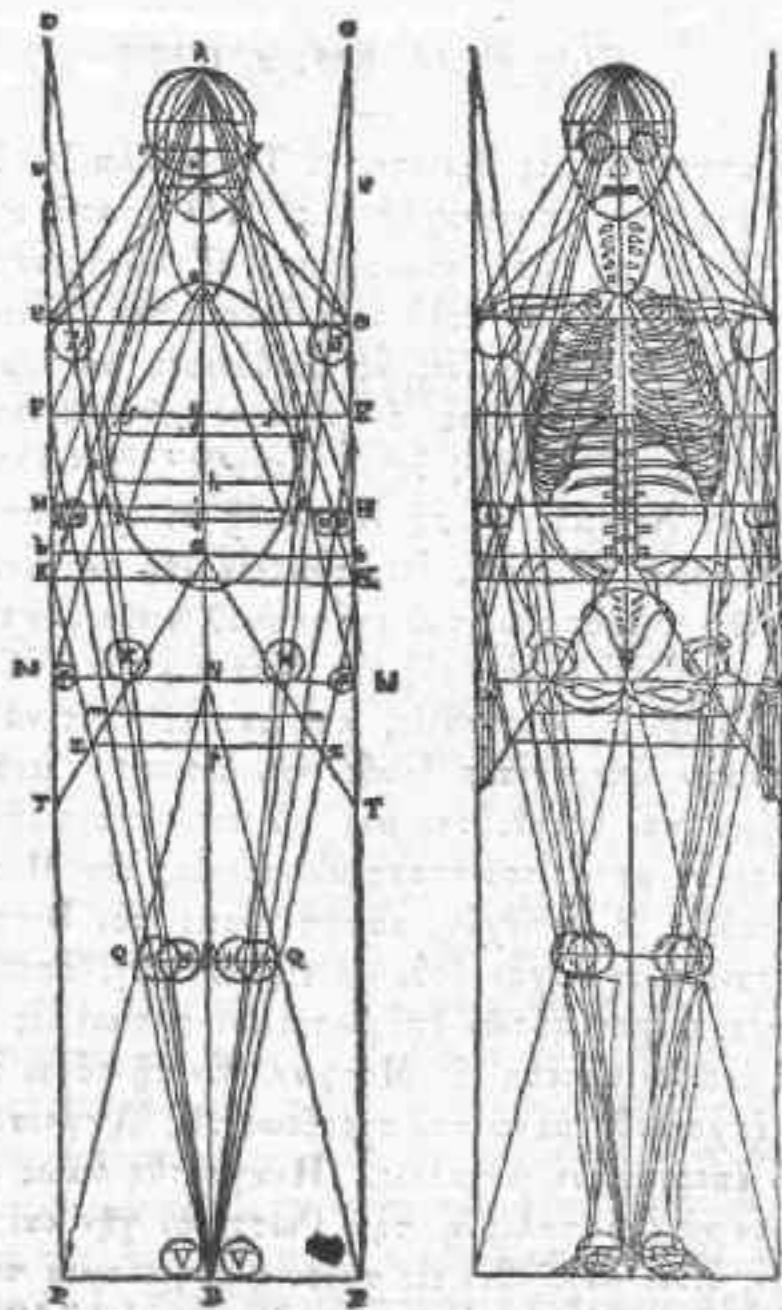
ACB (1|8), TYX (1|6) τῆς ὀρθῆς γωνίας, καὶ οὐδεμία γωνία εὐρηται ἄλλας ἔχουσα τὰς ἀναλογίας.

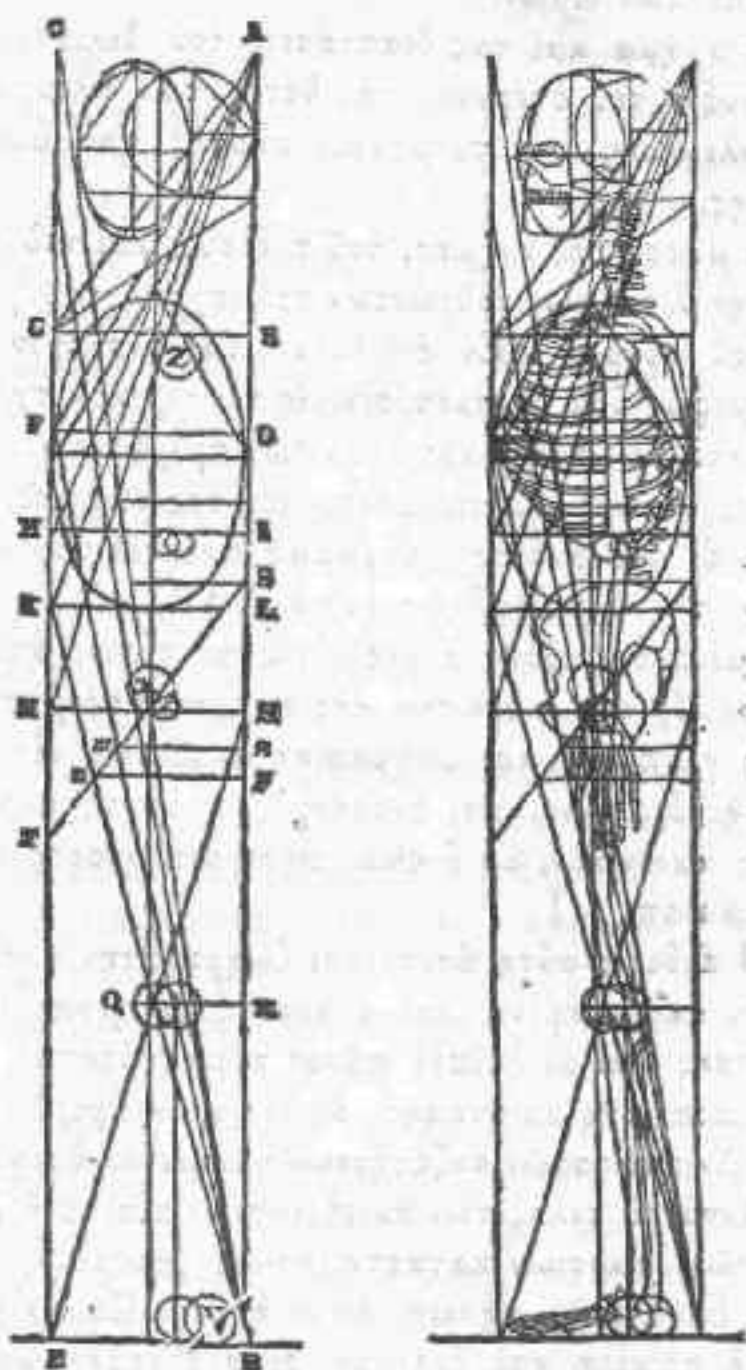
Ἐν δὲ τῇ φύτει, ὅπου ἐπικρατοῦσιν αἱ καμπύλαι γραμμαῖ, πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι αἱ *ε.λ.λε/φεις* μεταβάλλονται εἰς παραλληλόγραμμα, ἐνουμένων μετ' ἀλλήλων τῶν ἄκρων τῶν ἀξόνων αὐτῶν, καὶ τότε αἱ γωνίαι περὶ ὧν πρόκειται εἰσὶν αἱ ἀποτελούμεναι ὑπὸ τῶν ὀψτω σχηματισθεισῶν πλευρῶν καὶ τῶν διαγωνίων ἦτοι τῶν ἀξόνων.

Ἀνεκάλυψε λοιπὸν λοιπὸν ὁ Κ. "Αὐ εἰς τὸν σχηματισμὸν φέρ' εἰπεῖν τῶν φύλλων τάσιν πρὸς τυπικόν τι σχῆμα, πρὸς τὸν κύκλον ἀποκλῖνον ἢ πρὸς τὴν ἑλλειψιν, καὶ μετὰ τοῦ ἄξονος ἢ τοῦ μέσου νεύρου τοῦ φύλλου ἁρμονικὰς γωνίας ἐνὸς πέμπτου ἢ ἐνὸς τρίτου τῆς ὀρθῆς γωνίας ἀποτελοῦν.

Τέλος καὶ μάλιστα τὰς ἀναλογίας ταύτας εὕρισκει

ναίαι, αἵτινες εἰς τὸν ἀνθρώπινον σκελετὸν ἐφαρμοζόμεναι, πρέπει, κατὰ τὰς ἐκτεθείσας ἀρχὰς ν' ἀποτελῶσι τὸ ὑπόδειγμα τοῦ ἀνθρωπίνου κάλλους, εἰσὶν αὐταὶ ἐκεῖναι ἃς ὁρᾷ ἡ ἀνάλυσις καὶ ἀκριβοῆς καταμέτρησις τῶν ἀριστουργημάτων τῆς Ἑλληνικῆς γλυπτικῆς.

Ἐστω εἰς τὸ ἐνταῦθα ἐκτετυπωμένα τέσσαρα σχήματα AB τὸ δεδομένον ὕψος σώματος γυναικείου. Ἄς ἀχθῶσιν ἐκατέρωθεν τοῦ A καὶ τοῦ B αἱ γραμμαὶ $AC, AE, AH, AK, AM, BK, BO$, ἀποτελοῦσαι μετὰ τῆς AB γωνίας $1|3, 1|4, 1|5, 1|6, 1|7, 1|8$, καὶ $1|14$ τῆς ὀρθῆς. Τὸ σημεῖον K , εἰς ὃ διαπταυροῖ ἡ AK τὴν BK , δίδει τὸ πλάτος τοῦ σχήματος, καὶ, ἀχθείσης διὰ τοῦ K τοῦ OKP , παραλλήλου πρὸς τὴν AB , ἔχομεν ὁλόκληρον τὸ περίγραμμο. Διὰ δὲ τοῦ σημείου f , καθ' ὃ ἡ AM διατέμνει τὴν FG , ἄς ἀχθῇ fa καὶ $zfnx$, ἀποτελοῦσαι, μετὰ τῆς AB , $1|3$ ὀρθῆς γωνίας. Ἄς ἀχθῇ καὶ ἡ CE , ἀποτελοῦσα μετὰ τῆς Ac $1|2$ τῆς ὀρθῆς. Εἰς τὸ σημεῖον A ὑπάρχουσιν εἰς κύκλος καὶ δύο ἐλλείψεις, ὧν αἱ γωνίαι εἰπὶ $1|3$ καὶ $1|5$ ὀρθῆς γωνίας. Ὅμοίως δὲ καὶ ἡ μεγάλη ἐλλείψις aL ἔχει ὡς γωνίαν $1|3$ τῆς ὀρθῆς.

Διὰ τοῦ διαγράμματος τούτου δύναται νὰ σχεδιασθῇ κατὰ τὸν Κ. Ἡὺ ἡ ἐντελεστέρα καὶ ἀρμονικωτέρα γυναικεία μορφή, κατὰ τὰ σημεῖα ἃ προσδιορίζουσιν αἱ διατομαὶ τῶν ἄνω γραμμῶν καὶ αἱ γωνίαι, ὅσαι·

Τὰς διαστάσεις καὶ τοῦ κρανίου καὶ τῶν ὀστέων τοῦ προσώπου.

εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐντελεστάτου τῶν πλασμάτων τῆς φύσεως, τοῦ ἀνθρώπου, καὶ αἱ ῥηθεῖσαι γὰρ

Τὸ μῆκος τοῦ κωτικίου ὁστοῦ, καὶ τὴν διάθεσιν τῶν πρωτίστων ἀρθρώσεων, δι' ὧν κινεῖται ἡ κεφαλὴ, ὁ τραχήλος καὶ ὁ κορμός.

Τὸ μῆκος τοῦ τραχήλου, καὶ τὸ μῆκος τῶν σπανδύλων τῆς ράχews καὶ τῶν ψοῶν.

Τὸ πλάτος τῶν ὤμων καὶ τὸ μῆκος τῶν βραχιόνων ἀπὸ τῶν ὤμων.

Τὸ σχῆμα καὶ τὰς διαστάσεις τοῦ θώρακος, τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ στέρνου, τὴν θέσιν τῶν πλευρῶν καὶ τῶν κλειδίων, καὶ τὸ μῆκος, πλάτος καὶ ὕψος τῆς λεκάνης.

Τὸ μῆκος τῆς κνήμης, τοῦ σκέλους, καὶ τοῦ ποδός, καὶ τὴν θέσιν τῶν ἀρθρώσεων τοῦ ἰσχίου, τοῦ γόνατος καὶ τοῦ σφυροῦ. Ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰς ἀναλογίας ὄλων τῶν μερῶν ὅσα συντελοῦσιν εἰς τὸν γενικὸν σχηματισμὸν τοῦ σώματος, καὶ ὄλων τῶν ἀρθρώσεων τοῦ σώματος, αἵτινες χρησιμεύουσιν εἰς τὰς κινήσεις.

Τὸ δὲ τοῦ ἀνδρός διάγραμμα ἀπικτεῖ μόνον εὐρυτέραν τὴν θεμελιώδη γωνίαν ΚΑΒ, αἱ δὲ λοιπαὶ ὁλαὶ μένουσιν αὐτῆς ἀνάλογοι, ὥστε οὕτως ἀποκαλύπτεται εἰς τὸν ἄνθρωπον τῆς καλλοῦνης τὸ μυστήριον, καὶ ἡ γλυπτικὴ καὶ ζωγραφικὴ ἀποβαίνει εἰς μουσικὴν τῆς ὁράσεως, καὶ ὁλόκληρος ἡ ὁρατὴ πλάσις εἰς μέλος κανονικόν, οὗ ὁ Θεὸς εἶναι ὁ πάνσοφος καὶ μέγας μελοποιός!

Ἡ ἐκθεσις αὕτη ἀπετέλεσε ζωηροτάτην ἐντύπωσιν εἰς τὰ ἀκροατήριον, καὶ ἐπευφημίσθη μακρόν· ἦσαν δ' ἐπίσης καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι περιεργόταται, σπουδαιότατα τῆς ἐπιστήμης ἀντικείμενα ἀφορῶνται, καὶ μακρῶν καὶ σοφῶν συζητήσεων γενόμεναι ἀφορμαί.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν συνεδριάσεων εἶπετο ἡ ἐπίσκεψις τῶν δημοσίων καταστημάτων, μουσείων, συλλογῶν, βοτανικῶν κήπων, ὅπου ἡ παιανίζουσα μουσικὴ καὶ ἡ ποικίλη καὶ ἐκλεκτὴ συναναστροφή καθίστων τὰς περιδιάβάσεις ταύτας ἐπίσης τερπνὰς ὅσον ἦσαν διδακτικά.

Περὶ τὸ ἑσπέρας τὰ ἐπιφανέστερα τῶν μιλῶν τῆς συνόδου, καὶ πρὸ πάντων οἱ ξένοι, ἦσαν προσκεκλημένοι εἰς πολυτελέστατα γεύματα ἢ παρὰ ταῖς ἀρχαῖς, ἢ παρὰ τοῖς ἐπιστημοτέροις τῶν πολιτῶν, ἢ παρ' ἐπιστημονικοῖς σωματείοις. Παρευρεθεῖς εἰς γεῦμα, εἰς δ' αἱ προσκαλοῦντες ἦσαν ἑκατὸν ἑξ ἰατροῖ, αἱ δὲ προσκεκλημένοι διπλάσιοι τούτων, συνέπεσε νὰ καθήκει μεταξὺ δύο ἀνδρῶν, ὧν ὁ εἰς ἀπῆλλαξε τὸ ἀνθρώπινον γένος μιᾶς τῶν δεινότερων ἀλγηδόνων αἵτινες βασανίζουσι τὸν πρόσκαιρον αὐτοῦ βίον, ὁ δ' ἕτερος ἀφῆρθε παντάπασιν τὴν ἀλγηδόνα ἀπὸ τῆς γῆς. Ὁ εἰς ἦν ὁ δόκτωρ Γρέγορ, ὁ ἐφευρετὴς τοῦ Κρεωσιώτου, φαρμάκου ἰώντος τὸν ὀδοντόπονόν, ὁ δὲ, ὁ δόκτωρ Σίμφων, ὁ ἐφευρετὴς τοῦ πρὸς πάντα πόνον τὴν αἰσθητὴν ναρκωτικὸς χλωροφορμίου. Μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων ἀνδρῶν καθήμενος, ἠσθανάμην ἑμαυτὸν ὑπερήφανον διὰ τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν.

Τὰς δ' ἐστιάσεις διαδέχοντο γενικαὶ συναναστροφαὶ ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Ὁδείου αἰθούσῃ, ὅπου συνήρχετο πᾶσα ἡ ἀριστοκρατεία τῆς καταγωγῆς ἢ τῆς διανοίας, πλῆθος συγγραφέων, παιητῶν καὶ ποιητριῶν, ὧν τὴν εὐφυΐαν εὐγνωμόνως φημίζει ἡ Εὐρώπη, ἣν τέρπουσιν

ἡ φωτίζουσιν. Ἐνίοτε δὲ τῶν συναναστροφῶν τούτων ἐγένετο ἐναρξίς δι' ἐπιστημονικῆς τυχος μελέτης ἐλαφρᾶς, ἣτις συνέκειτο οὕτως εἰπεῖν ἀπὸ τὰ ἄνθη τῶν καρπῶν ὅσοι παρετίθεντο εἰς τὰς ἐμβριθεστέρας πρωϊνὰς συζητήσεις.

Τινὲς δὲ τῶν ἡμερῶν ἦσαν ἡμέραι παύσεως, καὶ τότε ἡ προεδρία τῆς συνόδου προσεκάλει τὰ ἐγγύρια καὶ τὰ ἐπιδημοῦντα μέλη αὐτῆς εἰς ἐκδρομὰς διὰ τῶν σιδηροδρόμων ἢ τῶν ἀτμοπλόων εἰς τὰ διάφορα τῶν περιχώρων, ὅσα εἴτε διὰ τὸν φυσικὸν χαρακτήρα εἴτε διὰ τὰς ἱστορικὰς αὐτῶν παραδόσεις ἦσαν περιεργείας καὶ ἐπισκέψεως ἄξια.

Ἡ σύνοδος διήρκεσεν ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας ἐν γενικῇ συνεδριάσει, ἐν ᾗ ἀνεκεφαλαιώθησαν ὑπὸ τοῦ προέδρου τὰ πρακτικὰ αὐτῆς. Τῇ δὲ δεκάτῃ ἕκτῃ ἀπὸ πρωῒας ἀπέραντος σιδηροδρομικῆς συνοδείας ἐγκατέλειπε τὸ Ἐδιμβούργον, περιέχουσα κεφάλαιον ἐπιστήμης καὶ δόξης ὅσον ἤρκει ὅπως λαμπρύνῃ δέκα ἔθνη ἢ δέκα ἑκατονταετηρίδας, καὶ μετ' ὀλίγον διακλαδευθεῖσα εἰς πολλὰς ἄλλας, διέσπειρεν ἐφ' ὅλον τὸ πρόσωπον τῆς Εὐρώπης τοὺς σοφοὺς αἵτινες πανταχόθεν εἶχον συρρεύσει εἰς τὴν ἀξιωμακτικόν ἐκείνην σύναδον.

Ρ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΑΡΟΝΟΥ ΤΡΕΓΚ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.)

(Ἰδε Φιλολ. ΚΘ'. σ. 694.)

Καταφυγὼν εἰς Βιέννην, ὁ Τρέγκ ἠλπίζεν ὅτι ἀπὸ πλῆλῃ πάσης παρενοχλήσεως. Ἀλλ' ἠπατήσατο· διότι, τὸν ἐδέχθησαν μὲν φιλοφρόνως αἱ Αὐστριακαὶ ἀρχαί, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ὁ ἐξαδελφός του περιέπεσεν εἰς τινὰς δυστυχίας, εἰς ἃς ἐκινδύνευε νὰ συμπλακῇ καὶ αὐτός. Ἐπομένως ἐγκατέλειπε τὴν Βιέννην, ἐν Αὐγούστῳ τοῦ 1748, ὅπως μεταβῇ εἰς Ὀλλανδίαν. Ἀλλ' ἐν Νυρεμβέργῃ, τῇ Βαυαρικῇ πόλει, ἀπῆντησεν ἀπόπασμα Ρώσων, διοικούμενον ὑπὸ συγγενοῦς τινος τῆς μητρός του, τοῦ στρατηγοῦ Λιευέν, καὶ διευθυνόμενον καὶ αὐτὸ πρὸς τὰς Κάτω χώρας. Ἵπ' αὐτοῦ λοιπὸν φιλοφρονηθεῖς, καὶ παρακινηθεῖς νὰ διχθῇ ῥωστικὴν ὑπηρεσίαν, ἔλαβε τὴν διοίκησιν μιᾶς ἱλῆς ἱππέων· καὶ ἐπαλθούσης μετ' οὐ πολὺ τῆς εἰρήνης, ἐπέστρεψε μετὰ τοῦ στρατεύματος εἰς τὴν Μοραβίαν. Ἐντεῦθεν δὲ διετάχθη, καταπλεύσας τὸν Βιστούλαν, νὰ συνοδεύῃ λόχον ἀσθενῶν εἰς Δάντσεϊγ, ὅπου συναπέπλευσε μετ' αὐτῶν ἐπὶ ῥωσικῶν πλοίων εἰς Ρίγαν, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Μόσχαν. Ἐν τῇ πόλει δὲ ταύτῃ ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ πρέσβους τῆς Ἀγγλίας, ὅστις τὸν ἐπεριποιήθη μεγάλως. Ἠναγκάσθη ὅμως μετ' ὀλίγον νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ῥωσικὴν γῆν καὶ ὑπηρεσίαν, διότι περιήλθεν εἰς αὐτὸν ἡ κληρονομία τοῦ ἐξαδελφου του, ἀποθανόντος ἐν Αὐστρίᾳ τὸ 1749. Ἐπομένως ὅπως λάβῃ κατοχὴν τῆς νέας περιουσίας του, ἀπῆλθεν ἐκ Μόσχας, εἰ καὶ λυπούμενος, καὶ διευθύνθη